

Az óvodás és kisiskolás gyermekek baleset-megelőzési ismeretei és attitűdjei

Király Adrienn Erzsébet¹, Deutsch Krisztina²

¹PTE Egészségtudományi Kar, Ápolás és Betegellátás alapszak,
Mentőtiszt szakirány, IV. évfolyam

²PTE Egészségtudományi Kar, Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Összefoglalás

Bevezetés: Számos kutatás beszámol a gyermekek körében előforduló balesetekről, azonban nincs kellő információnk a baleset-megelőzési felfogásaikról és arról, hogy milyen ismereteik vannak azok lehetséges következményeiről.

Célkitűzés: A vizsgálatunk célja, hogy feltárjuk az óvodás és kisiskolás gyermekek baleset-megelőzési ismereteit, attitűdjeit. További célul tűztük ki, hogy felmérjük, milyen változásokat tudunk elérni ezekben egy baleset-megelőzési oktatás hatására.

Módszer: A mintát nagycsoportos óvodások és 1.-3. osztályos általános iskolai tanulók képezték. Az oktatás előtt és után egy saját szerkesztésű, félig strukturált interjúval mértük fel 67 gyermek tudását. Leíró statisztikát, Khi-négyzet próbát, egymintás párosított T-próbát végeztünk. Az eredményeket szignifikánsnak tekintettük, ha $p \leq 0,05$.

Eredmények: A gyermekek baleset-megelőzési ismeretei számos területen hiányosak. Oktatás hatására a veszélyforrásokkal kapcsolatos ismeretek és a baleset-megelőzésre végzett tevékenységek bővültek. A leánygyermekek jobban tartanak a balesetektől, mint a fiúk ($p=0,001$), s a barátaikat is nagyobb arányban óvják ($p=0,003$), mint a fiú társaik.

Megbeszélés: A balesetek gyakori előfordulása miatt a gyermekek és a szülők baleset-megelőzéssel kapcsolatos tudása bővítésre szorul. Az oktatási kísérlet igazolta, hogy a gyermekek igen jól fejleszthetők: baleset-megelőzési ismereteikben és hozzáállásukban is elérhető változás.

Kulcsszavak: óvodás, kisiskolás, baleset-megelőzés, attitűd, oktatás

The accident prevention knowledge and attitude of pre-school and primary school children

Summary

Introduction: Several studies have reported the occurrence of accidents among children, but there is a lack of information about their accident prevention attitude and what kind of knowledge they possess about the possible consequences of accidents.

Objective: The aim of this study to explore the accident prevention knowledge and attitude of pre-school and primary school children. Furthermore, our aim is to assess what kind of changes can be achieved in these topics, with the use of accident-prevention education.

Methods: The sample group was made up of kindergarteners and 1st-3rd grade students. Before and following the education we measured the knowledge of 67 children with the use of self-edited and semi-structured interviews. Descriptive statistics, chi-square test and paired sample t-test were carried out. The results were considered significant if $p \leq 0.05$.

Results: The accident prevention knowledge of the children was lacking in many areas. Due to the education, the knowledge relating to possible sources of danger, hazards and accident prevention-related activities broadened. Girls proved to be more apprehensive to the occurrence of accidents than boys ($p=0.001$) and also warn and protect their friends from accidents at a higher ratio ($p=0.003$) than their male peers.

Conclusion: Due to the large number of accidents, the accident prevention knowledge of children and parents requires expansion. The educational experiment proved that the knowledge and aptitude of children can be developed very well: we can successfully achieve long-term change in their accident prevention knowledge and their attitudes.

Keywords: pre-schooler, elementary school student, accident prevention, attitudes, education

Irodalom

1. Bánfai B, Radnai B, Marton J, Pék E. et al: Óvodáskorú gyermekeket nevelő szülők baleset-megelőzési és elsősegély-nyújtási ismeretei. *Orvoslás és Társadalom*. **2014**; 24 (7): 365-371.
2. Gyócsi G, Deutsch K.: Elsősegélynyújtási ismeretek és készségek vizsgálata a kisgyermekes szülők körében. *Egészség Akadémia folyóirat*. **2014**; 5(1)
3. Hornyák I, Mészáros J.: Elsősegélynyújtási készség és tudás kérdőíves vizsgálata laikusok körében. *Nővér*. **2007**; 20(4): 14-22.
4. Dinesh J B, Sushilkumar C.: A Study of Occurrence of Domestic Accidents in Semi-Urban Community. *Indian J. Community Med*. **2008**; 33(2): 104–106.
5. Kaboro M, Silé SN, Djonga O, Djada D. et al.: Traumatismes par accidents chez les enfants admis au service des urgences de l'hôpital général de référence de N'Djamena (Tchad). *La SARAF*. **2012**; 16(3)
6. Wesley Earl M, Norman W. G.: Does street network design affect traffic safety? *Accident Analysis & Prevention* **2011**; 43 (3): 769-781.
7. KSH - A haláloki struktúra változása Magyarországon, 2000-2012.
8. Bánfai B, Betlehem J, Deutsch K et al: Összefoglaló tanulmány a TÁMOP 6.1.4/12/1-2012-0000 „Koragyermekkorai (0-7 év) program” kiemelt projektben végzett „Szülők gyermekneveléssel kapcsolatos attitűdjének felmérése, a 0-7 éves korú gyermekek alapellátásával kapcsolatos elvárásainak elégedettség-felmérése, szociológiai/szociálpszichológiai típusú felmérés és elemzés” vonatkozásában. OTH. Budapest. **2014**.
9. Bényi M.: Baleset-megelőzés, mint környezet-egészségügyi tevékenység. *Egészségtudomány*. **2005**; 49: 78 – 85.
10. Páll G.: A gyermekbalesetek epidemiológiája és megelőzése. *Gyermekgyógyászati Továbbképző Szemle*. **2010**; 2: 70-73.
11. Páll G, Asbóth K, Kósa Zs, Árki I, et al: A gyermekbaleset – megelőzés és az elsősegélynyújtás oktatása a védőnői graduális képzésben Magyarországon. *Helyzetismertetés, javaslat tétel*. *Védőnő*. **2011**; 21(1): 29-33.
12. Páll G. Nemzeti Gyermek- és Ifjúságbiztonsági Akcióterv – 0–24 évesek véletlen baleseteinek megelőzési programja 2010–2019. OGYEI **2009**
<http://www.childsafetyeurope.org/europe/info/hungary/hungary-planning-documenthu.pdf> (2016.06.13.)